

3 & 4. VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ CÍLE

„Ani nejlepší metoda by učiteli valně neposloužila, kdyby neměl úplně jasno o cíli práce. Chaos v hlavě učitelově by byl nejbezpečnější zárukou nezdaru.“
(Vrána, 1936, s. 13)

{

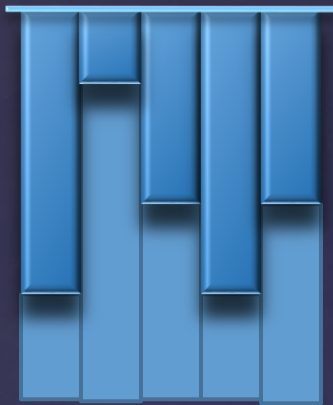
Otázky a úkoly na příště: Přečtěte si rozšiřující informace k tématu výchovně vzdělávací cíle

„Až 60 procent dětí, které dnes navštěvují základní školy, bude pracovat v oborech, které dnes ještě neexistují.“ (Eduard Palíšek, ředitel skupiny Siemens v ČR)

Říčan, J. (2017). *Didaktické strategie v heterogenních skupinách* [on-line].
Studijní opora pro pozici koordinátor inkluze v rámci projektu OP
VVV „Škola pro všechny: Inkluze jako cesta k efektivnímu vzdělávání
všech žáků“, reg. č. CZ.02.3.61/0.0/0.0/15_007/0000210 – kap. č. 2.

Říčan, J., Chytrý, V., Jindráček, V., Kroufek, R., Janovec, J., & Schreil, Z.
(2019). *Metodické provázení oborovými didaktikami*. Ústí nad Labem: PF
UJEP. ISBN 978-80-7561-190-1, s. 34-35.

Cílem pedagogického působení
toto ROZHODNĚ není:

Rozumové ...

Zprostředkující přístup

Zaměření si na „normu“ (obvykle s kritériem
budoucnosti – průměrný dospělý)

Sociální ...

Intrapersonální

... nýbrž T. G. Masaryk říká, metoda musí být věcná
rozumová, cíl je fantazie. Upřesněme – pouze cíl
si může dovolit být fantazie, ale i pro tu platí
imperativ, Goethův – přesná fantazie. Fantazie
musí být přesná (s. 12, skripta neuropedagogika)

A to po stránce ...

Komunikativní ...

Estetické ...

Prosociální

Emoční ...

Vstřícný přístup

Zaměření na žáka „teď a tady“

⌘ (kognitivní) cíle by měl žák znát a dobře chápat (ztotožnění se) - žák se učí tím lépe, čím více se opírá o sebeřízení (Berlinerovy výzkumy)

„Sledování vlastního procesu učení je obecně vnímáno jako klíčová podmínka pro autoregulované učení. Platí, že pokud máme informace o formě testu (zkoušky), přizpůsobíme tomu svou strategii učení, vyčleníme si čas na učení, nebo zpracujeme zpětnou vazbu efektivněji, než když tyto informace o podobě testu (zkoušky) nemáme.“ (Dutke et al., 2010, p. 195).

Taxonomie (dělení výchovně vzdělávacích cílů)

Bloomova taxonomie kognitivních cílů

= ovlivňování poznávacích procesů

Nižší úroveň myšlení

1. Zapamatování

2. Porozumění

Vyšší úroveň myšlení

3. Aplikace

4. Analýza

4. Analýza (společně se syntézou)

5. Syntéza

5. Zhodnocení

6. Zhodnocení

6. Tvoření (kreativita)

Hierarchický vztah
potvrzen na úrovni 1 - 3

Hierarchický vztah není
potvrzen na úrovni 4-6

... a když si na konci roku sednete, tak byste si měli říci, že aktivity byly

2:1

ve prospěch vyšších myšlenkových operací

Kratwohlova taxonomie afektivních cílů

= ovlivňování postojů a hodnotové orientace

⌘ Cíle se explicitně nesdělují, ale vyplývají

⌘ Cílem je internalizace žádaných vzorců:

a) Nevýslovná rovina - učitel je vzorem

b) Výslovná rovina – aktivity na záměrné ovlivnění hodnotového žebříčku

Daveho taxonomie psychomotorických cílů

= ovlivňování pohybových kompetencí a dovedností (operací s vědomostmi)

➤ plavání, šplh, rýsování, ...

Základních pět vlastností výchovně vzdělávacích cílů

Přiměřenost

(věku, možnostem)

Konkrétnost

(užití tzv. aktivních sloves)

Konzistentnost

(vztah krátkodobých a
dlouhodobých cílů)

Komplexnost

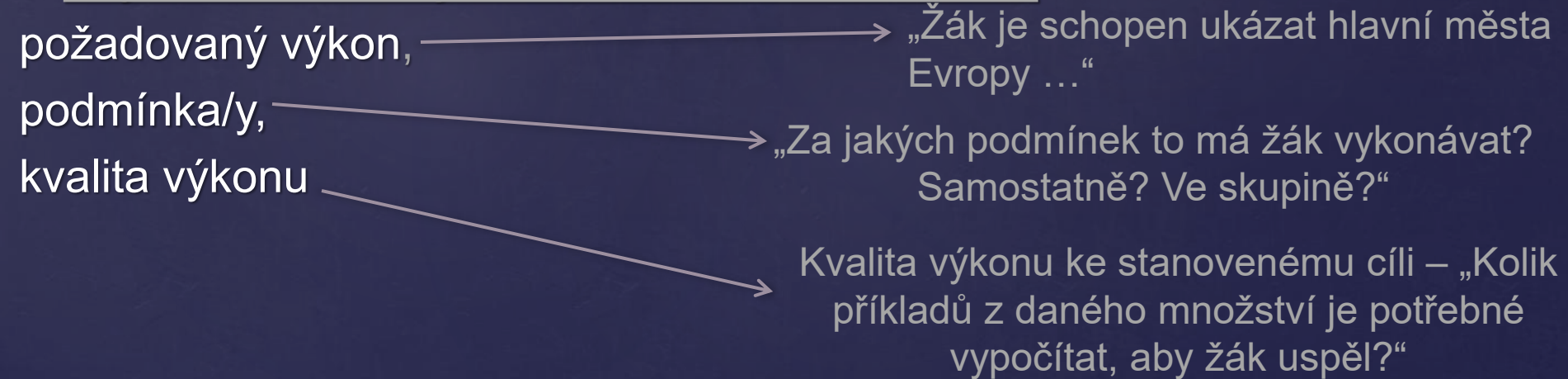
(K+A+P cíle)

Kontrolovatelnost

(viz další slide)

Základní chyby učitelů při stanovování cílů

⌘ Nejsou stanoveny kritéria kontrolovatelnosti:

⌘ Učitel nemusí mít cíl na jednu vyučovací hodinu!!!

⌘ Cílem vyučovací hodiny je probrat základní matematické operace na logaritmickém pravítku (násobení, dělení, umocňování a odmocňování)

Možné řešení:

⌘ Žák se má naučit provádět **matematické operace** na **logaritmickém pravítku** tak, aby byl schopen s jeho pomocí **samostatně** vyřešit nejméně **10 z 12** předložených úloh na **násobení, dělení, umocňování a odmocňování**, a to s přesností na **dvě desetinná místa**.

Norma „na jedničku“

Požadovaný výkon: matematické operace (násobení, ...)

Podmínka výkonu

Efektivní cíle jsou takové, které
vyjadřují shodu skutečného stavu s
plánovaným

Otázky a úkoly na příští seminář: Celý 4. seminář se budeme věnovat následujícím úkolům, které si připravte:

a) Připravte si 2 aktivity (popis; tak, jak byste je realizovali ve třídě s žáky), z nichž 1 bude na nižší a 1 na vyšší kognitivní operace.

b) V souvislosti s tématem „Kurikulum“ (= přednáška 1+2) vyberte očekávaný výstup definovaný v RVP a operacionalizujte ho do podoby výchovně-vzdělávacího cíle tak, že stejný (jeden a ten samý) očekávaný výstup RVP:

i) Operacionalizujete na cíl na nižší kognitivní operace

ii) Operacionalizujete na cíl na vyšší kognitivní operace

- Výslovně určete, co je ve Vašem cíli (a) požadovaný výkon, (b) podmínka výkonu, (c) norma výkonu